

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)
SSN Beata Gudowska
SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)
SSN Dawid Miąsik
SSN Krzysztof Staryk
SSN Jolanta Strusińska-Żukowska
SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego S. [...] RP
na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 listopada 2015 r. w
przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 lutego 2016 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego S. [...] RP z wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w dniach 16 i 30 listopada 2014 r., Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) postanowiła odrzucić sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego S. [...] RP o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w

wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego, przeprowadzonych w dniach 16 i 30 listopada 2014 r., z powodu naruszenia art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego.

W uzasadnieniu uchwały podano, że Komitet Wyborczy S. [...] RP przedłożył sprawozdanie finansowe Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 19 lutego 2015 r., to jest po upływie terminu określonego w art. 142 § 1, w związku z art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego. Nadto sprawozdanie zostało sporządzone na nieobowiązującym formularzu. Powyższe uchybienia nie stanowią jednak podstawy do odrzucenia sprawozdania. Do sprawozdania dołączono opinię wraz z raportem biegłego rewidenta wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą. W wyniku badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów oraz opinii i raportu biegłego rewidenta, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że Komitet Wyborczy S. [...] RP wykazał w sprawozdaniu przychody w kwocie 119,00 zł. Środki te gromadzone były na jednym rachunku bankowym o numerze 53 1240 6524 1111 0010 6053 8641, prowadzonym w banku [...] SA w W.. Do umowy rachunku bankowego wprowadzono zastrzeżenia wskazane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego. Na pozyskane w okresie rozliczeniowym środki złożyły się dwie wpłaty dokonane w dniu 14 listopada 2014 r. Pierwsza, w kwocie 39,00 zł, pochodziła z rachunku Funduszu Wyborczego partii politycznej S. [...] RP, druga zaś, w kwocie 80,00 zł, pochodziła z indywidualnego konta osoby fizycznej – M. N., pełniącej funkcję pełnomocnika finansowego Komitetu Wyborczego S. [...] RP. Wydatki Komitetu wyniosły 119,00 zł i zostały przeznaczone zgodnie z art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, na cele związane z wyborami, w tym na pokrycie kosztów wynajmu strony internetowej (30,00 zł), korzystania ze środków masowego przekazu (50,00 zł) oraz kosztów związanych z obsługą rachunku bankowego (39,00 zł). Wydatki nie przekroczyły limitów określonych zgodnie z art. 378 i art. 476 Kodeksu wyborczego oraz art. 136 Kodeksu wyborczego.

W kwestii przyjęcia na rachunek bankowy Komitetu Wyborczego S. [...] RP wpłaty w kwocie 80,00 zł, przeprowadzone postępowanie wykazało, że Komitet przyjął na swój rachunek bankowy środki w tej wysokości pochodzące z wpłaty dokonanej z rachunku osoby fizycznej, co narusza art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym środki finansowe komitetu wyborczego partii

politycznej mogą pochodzić wyłącznie z Funduszu Wyborczego tej partii. Komitet nie zwrócił tych środków (80,00 zł) w ustawowym terminie 30 dni, tylko przyjął je i zaliczył do swoich przychodów. Biegły rewident badający sprawozdanie Komitetu w skorygowanej opinii również podniósł wpływ kwoty 80,00 zł pochodzącej z wpłaty osoby fizycznej dokonanej bezpośrednio na rachunek Komitetu niezgodnie z art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego. Analiza zapisów historii rachunku bankowego Komitetu wykazała zaś, że wydatki Komitetu związane obsługą rachunku bankowego (39,00 zł) zostały pokryte ze środków dostępnych na rachunku Komitetu, które w celu zaspokojenia banku właśnie w takiej wysokości, to jest 39,00 zł, zostały przekazane z rachunku Funduszu Wyborczego partii S. [...] RP na rachunek Komitetu Wyborczego S. [...] RP. Nie można więc zgodzić się z argumentacją podniesioną w wyjaśnieniach Komitetu, że wpłata 80,00 zł została niejako wymuszona przez bank w związku z opłatą za założenie rachunku Komitetu, bo środki niezbędne do pokrycia należności banku z tytułu opłat i prowizji bankowych zostały uregulowane ze środków dostępnych na rachunku bankowym Komitetu w kwocie odpowiadającej roszczeniom banku. Naruszenie art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit c Kodeksu wyborczego. Przepis ten ma charakter kategoriyczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, na przykład uwzględniania proporcji kwoty środków pozyskanych z naruszeniem art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego do ogólnej kwoty przychodów komitetu wyborczego, ani tego, czy naruszenie prawa nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamośności przepisów Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, kwota w wysokości 80,00 zł, pozyskana przez Komitet z naruszeniem art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego podlega zaś przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Na powyższą uchwałę skargę złożył pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego S. [...] RP, wnosząc o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i zatwierdzenie sprawozdania finansowego tego Komitetu do wyborów samorządowych przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014 r.

W uzasadnieniu zarzucono, że zaskarżona uchwała nie odpowiada prawu w szczególności z tego względu, iż Państwowa Komisja Wyborcza poczyniła błędne ustalenia związane ze złożonym sprawozdaniem finansowym. Po pierwsze, przez

stwierdzenie, że Komitet Wyborczy przedłożył sprawozdanie finansowe „w dniu 19.02.2015r., tj. po upływie terminu”, podczas gdy sprawozdanie finansowe przesłane zostało do Państwowej Komisji Wyborczej przy piśmie z dnia 12 lutego 2015 r., nadanym przesyłką poleconą w polskim urzędzie pocztowym w dniu 13 lutego 2015 r., to jest przed upływem terminu. Po drugie, przez stwierdzenie, że „Komitet nie wyjaśnił wszystkich wątpliwości, został wezwany do uzupełnienia wyjaśnień, w szczególności do wyjaśnienia, dlaczego Komitet przyjął i nie zwrócił w ustawowym terminie nieprawidłowej wpłaty w wysokości 50,00 zł”, podczas gdy Komitet złożył dodatkowe wyjaśnienia pismem z dnia 28 września 2015 r., z którego wynikało, iż nie jest wiadomym dlaczego bank wpisał słowo „anulowano” (49 zł), na stronie wygenerowanej z systemu historii rachunku bankowego. Powyższe wyjaśnienie wskazuje, że Komitet nie mógł zwrócić w ustawowym terminie nieprawidłowej wpłaty, albowiem bank zaliczył na konto operacji kwotę 31,00 zł, której nie anulowano. Po trzecie, pełnomocnik finansowy [...] RP w przedmiotowej sprawie nie miał żadnego wpływu na decyzje banku w kwestii opłaty za złożenie rachunku Komitetu, jak również nie miał żadnego wpływu, jaką kwotę bank anulował, a jaką zaliczył na rzecz swoich kosztów operacji.

Podkreślono także, że jeżeli PKW potraktowała powyższą sprawę jako naruszenie art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, to pełnomocnik finansowy oświadcza, że nie działał na szkodę Skarbu Państwa, jak również nie miał na uwadze żadnych korzyści finansowych, a ponadto z ostrożności procesowej, dokonano wpłaty w kwocie 80 zł na rzecz Urzędu Skarbowego w R..

Państwowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na skargę podtrzymała swoje stanowisko zawarte w sentencji i uzasadnieniu uchwały, a ponadto wniosła o odrzucenie przedmiotowej skargi, jako złożonej z naruszeniem terminu określonego w art. 145 § 1 Kodeksu wyborczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 145 § 1 Kodeksu wyborczego, w przypadku odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego przez Państwową Komisję Wyborczą pełnomocnik finansowy komitetu ma prawo, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprawozdania, wnieść do Sądu Najwyższego skargę na to postanowienie. Upływ terminu określa art. 9 § 1

Kodeksu wyborczego wskazując, że ilekroć w kodeksie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy, konsula albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy, w konsulacie lub kapitanowi statku.

Mając na uwadze powyższe unormowania należy stwierdzić, że skoro przedmiotowe postanowienie o odrzuceniu sprawozdania finansowego doręczono skarżącemu w dniu 8 stycznia 2016 r., to dla zachowania ustawowego terminu do wniesienia skargi niezbędne było jej fizyczne złożenie w Sądzie Najwyższym najpóźniej w ciągu 14 dni od tej daty, a więc do dnia 22 stycznia 2016 r. Tymczasem skarga wpłynęła do Sądu Najwyższego dopiero w dniu 25 stycznia 2016 r. i jako wniesiona po terminie podlegała odrzuceniu.